DOMSTOLENS DOM (Femte Afdeling)
16. juli 1998 *

I sag C-136/96,

angående en anmodning, som Tribunal de grande instance de Paris i medfør af EF-traktatens artikel 177 har indgivet til Domstolen for i den for nævnte ret verserende sag,

The Scotch Whisky Association

mod

Compagnie financière européenne de prises de participation (Cofepp),

Prisunic SA,

Centrale d'achats et de services alimentaires SARL (Casal),

at opnå en præjudiciel afgørelse vedrørende fortolkningen af Rådets forordning (EØF) nr. 1576/89 af 29. maj 1989 om fastlæggelse af almindelige regler for definition, betegnelse og præsentation af spiritus (EFT L 160, s. 1),

har

* Processprog: fransk.

DOMSTOLEN (Femte Afdeling)

sammensat af afdelingsformanden, C. Gulmann, og dommerne M. Wathelet (refererende dommer), J. C. Moitinho de Almeida, P. Jann og L. Sevón,

generaladvokat: J. Mischo
justitssekretær: ekspeditionssekretær H. A. Rühl,

efter at der er indgivet skriftlige indlæg af:

— The Scotch Whisky Association ved advokat E. Borysewicz, Paris, og solicitor of the Supreme Court of England and Wales C. Walker

— Compagnie financière européenne de prises de participation (Cofepp) ved advokat M. Lesage-Catel Legrand, Paris

— Prisunic SA og Centrale d'achats et de services alimentaires SARL (Casal) ved advokat F. Caquelin, Paris

— den franske regering ved kontorchef J.-F. Dobelle og sekretær R. Nadal, begge Juridisk Tjeneste, Udenrigsministeriet, som befuldmægtigede

— den tyske regering ved afdelingschef E. Röder og fuldmægtig S. Maass, begge Forbundsøkonomiministeriet, som befuldmægtigede

— den spanske regering ved statens advokat, L. Luis Pérez de Ayala Becerril, Sekretariatet for EF-ret, som befuldmægtiget

— den irske regering ved Chief State Solicitor M. A. Buckley, som befuldmægtiget

— den italienske regering ved afdelingschef, professor U. Leanza, Juridisk Tjeneste, Udenrigsministeriet, som befuldmægtiget, bistået af statens advokat, O. Fiumara

— Det Forenede Kongeriges regering ved S. Ridley, Treasury Solicitor's Department, som befuldmægtiget

— Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber ved juridisk konsulent J. L. Iglesias og X. Lewis, Kommissionens Juridiske Tjeneste, som befuldmægtigede,

på grundlag af retsmøderapporten,

efter at der i retsmødet den 5. februar 1998 er afgivet mundtlige indlæg af The Scotch Whisky Association ved advokat E. Borysewicz og solicitor C. Walker, af Compagnie financière européenne de prises de participation (Cofepp) ved advokat M. Lesage-Catel Legrand, af Prisunic SA og Centrale d'achats et de services alimentaires SARL (Casal) ved advokat F. Caquelin, af den franske regering ved kontorchef K. Rispal-Bellanger, Juridisk Tjeneste, Udenrigsministeriet, som befuldmægtiget, og R. Nadal, af den spanske regering ved statens advokat, S. Santiago Ortiz Vaamonde, Sekretariatet for EF-ret, som befuldmægtiget, af den irske regering ved P. Gallagher, SC, og E. Barrington, BL, af den italienske regering ved O. Fiumara, af Det Forenede Kongeriges regering ved barrister D. Anderson og af Kommissionen ved X. Lewis,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse den 19. marts 1998,

afsagt følgende

Dom

1 Ved kendelse af 23. februar 1996, indgået til Domstolen den 25. april 1996, har Tribunal de grande instance de Paris i medfør af EF-traktatens artikel 177 forelagt et præjudicielt spørgsmål vedrørende fortolkningen af Rådets forordning (EØF) nr. 1576/89 af 29. maj 1989 om fastlæggelse af almindelige regler for definition, betegnelse og præsentation af spiritus (EFT L 160, s. 1).

2 Spørgsmålet er stillet under en sag mellem på den ene side den skotske sammenslutning The Scotch Whisky Association, hvis formål er at beskytte og fremme den skotske whiskybranches interesser i hele verden og at optræde som part i retssager med henblik på at varetage disse interesser, og på den anden side Compagnie financière européenne de prises de participation (herefter »Cofepp«, tidligere betegnet La Martiniquaise LM), Prisunic SA og Centrale d'achats et de services alimentaires SARL (Casal). Sagen er anlagt som følge af, at de sagsøgte har markedsført en drikkevare med et alkoholindhold på 30% vol. under en betegnelse, hvori indgår ordet »whisky«.

3 Rådets direktiv 79/112/EØF af 18. december 1978 om tilnærmelse af medlemsstaternes lovgivning om mærkning af og præsentationsmåder for levnedsmidler bestemt til den endelige forbruger samt om reklame for sådanne levnedsmidler (EFT 1979 L 33, s. 1) indeholder de almindelige regler om mærkning af levnedsmidler.

4 Ifølge dette direktivs artikel 2, stk. 1, litra a), må mærkningen af levnedsmidler ikke

»være af en sådan art, at den vildleder køberen, især:

i) med hensyn til levnedsmidlets beskaffenhed, og især dets art, identitet, egenskaber, sammensætning, mængde, holdbarhed, oprindelsessted eller det sted, hvor levnedsmidlet kommer fra, fremstillings- eller frembringelsesmåde.«

5 I henhold til direktivets artikel 3, stk. 1, nr. 1, skal mærkningen af levnedsmidler bl.a. omfatte varebetegnelsen, der i artikel 5, stk. 1, er defineret som følger:

»1. Et levnedsmiddels varebetegnelse er den betegnelse, der er anvendt i de administrativt eller ved lov fastsatte bestemmelser, som gælder for dette, eller dersom en sådan betegnelse ikke er fastsat, det navn, der har vundet hævd i den medlemsstat, hvor salg til den endelige forbruger finder sted, eller en beskrivelse af levnedsmidlet og om nødvendigt af dets brug, der skal være så nøjagtig, at køberen oplyses om dets egentlige art og kan skelne det fra andre tilsvarende levnedsmidler, som det ville kunne forveksles med.«

6 Endelig bestemmes det i artikel 7, stk. 1, i direktiv 79/112:

»Såfremt et levnedsmiddels mærkning fremhæver tilstedeværelsen eller et ringe indhold af en eller flere ingredienser, som er af væsentlig betydning for dette levnedsmiddels særpræg, eller såfremt varebetegnelsen har samme virkning, skal den mindste, henholdsvis største mængde, som disse ingredienser udgjorde på fremstillingstidspunktet, angives i procent.

Denne angivelse anføres enten i umiddelbar nærhed af levnedsmidlets varebetegnelse eller i ingredienslisten i forbindelse med den pågældende ingrediens.

...«

7 For så vidt nærmere angår de forskellige former for spiritus er reglerne for deres definition, betegnelse og præsentation fastsat i forordning nr. 1576/89, i hvis fjerde betragtning det hedder:

»... på grund af de pågældende produkters art bør der med henblik på en bedre forbrugeroplysning vedtages supplerende særlige bestemmelser til disse almindelige regler [i direktiv 79/112] og navnlig indsættes udtryk om ældning og om minimumsalkoholindholdet for afsætning til konsum i definitionen af produkterne.«

8 Spiritus er i artikel 1, stk. 2, i forordning nr. 1576/89 bl.a. defineret som en drikkevare, som er bestemt til konsum, og som har et minimumsalkoholindhold på 15% vol. Spiritus skal være fremstillet enten direkte ved destillation eller ved en blanding af spiritus med »en eller flere andre former for spiritus« eller med »en eller flere drikkevarer«.

9 Whisky (eller whiskey) er i artikel 1, stk. 4, litra b), i forordning nr. 1576/89 defineret som følger:

»Spiritus, der er fremstillet ved destillation af mask af korn:

— hvori sukkerdannelse har fundet sted ved hjælp af diastase af den indeholdte malt, med eller uden andre naturlige enzymer

— der er gæret under påvirkning af gærsvampe

— der er destilleret til under 94,8% vol., således at destillatet får aroma og smag af de anvendte råvarer, og

som er ældet i mindst tre år på træfade med en kapacitet på højst 700 liter.«

10 »Kornspiritus« er i artikel 1, stk. 4, litra c), nr. 1, defineret således:

»1) Spiritus, der er fremstillet ved destillation af gæret mask af korn, og som har organoleptiske egenskaber, der stammer fra de anvendte råvarer.«

11 I artikel 3 i forordning nr. 1576/89 bestemmes det:

»1. Med undtagelse af spiritus med enebærsmag som defineret i artikel 1, stk. 4, litra m), nr. 1), skal nedennævnte spiritus for at kunne leveres til konsum i Fællesskabet under en af de i artikel 1, stk. 4, anførte betegnelser have følgende minimumsalkoholindhold udtrykt i volumen, bortset fra visse særlige produkter, hvis alkoholindhold er anført i bilag III:

— 40% *whisky/whiskey*

...

— 35% kornspiritus/kornbrændevin

...

4. Inden den 31. december 1992 foretager Rådet en fornyet undersøgelse af minimumsalkoholindholdet i *whisky/whiskey* på grundlag af en markedsundersøgelse gennemført af Kommissionen.«

12 Bestemmelserne i samme forordnings artikel 5, stk. 1 og 2, som hovedsagen vedrører, har følgende ordlyd:

»1. Uden at foregribe de bestemmelser, der vedtages i henhold til artikel 6, forbeholdes de i artikel 1, stk. 4, omhandlede betegnelser de former for spiritus, som er defineret deri, under hensyn til de i artikel 2, 3, 4 og 12 fastsatte krav. Betegnelserne skal anvendes til at kendetegne disse produkter.

Spiritus, der ikke opfylder kravene til de produkter, der er defineret i artikel 1, stk. 4, må ikke have samme betegnelse som disse. Den skal betegnes: 'spiritus'.

2. De i stk. 1 omhandlede betegnelser kan suppleres med andre geografiske angivelser end de i stk. 3 omhandlede, dog således at forbrugeren ikke vildledes.«

13 Artikel 6 i forordning nr. 1576/89 lyder som følger:

»1. Ved særlige bestemmelser kan der fastsættes regler for angivelser, der føjes til salgsbetegnelsen, dvs.:

— anvendelse af udtryk, forkortelser eller tegn

— anvendelse af sammensatte udtryk, hvori indgår en af de artsdefinitioner, der er anført i artikel 1, stk. 2 og 4.

2. Ved særlige bestemmelser kan der fastsættes regler for betegnelsen af blandinger af spiritus og betegnelsen af blandinger af en drik med en spiritusholdig drikkevare.

3. De i stk. 1 og 2 omhandlede bestemmelser ... har til formål at forhindre, at de i disse stykker omhandlede betegnelser skaber forvirring, navnlig under hensyn til de produkter, som findes på tidspunktet for denne forordnings ikrafttræden.«

14 I artikel 7, stk. 1 og 2, i forordning nr. 1576/89 bestemmes det:

»1. Mærkning og præsentation af de i artikel 1, stk. 4, definerede former for spiritus, der er bestemt til den endelige forbruger, samt reklame for disse produkter skal ud over at efterkomme de nationale regler, der er vedtaget i henhold til direktiv 79/112/EØF, også være i overensstemmelse med stk. 2 og 3.

2. a) Salgsbetegnelsen for de i artikel 1, stk. 2 og 4, omhandlede produkter skal være en af de betegnelser, der er forbeholdt dem i medfør af artikel 5 og artikel 6, stk. 2.

b) Når de råvarer, der er anvendt til fremstilling af landbrugsethanol, anføres på etiketten, skal de enkelte former for landbrugsalkohol angives i rækkefølge efter den anvendte mængde, begyndende med den største mængde.

c) Salgsbetegnelsen for de i stk. 1 omhandlede former for spiritus kan suppleres med udtrykket 'sammenstikning' (blending), hvis produktet har været underkastet denne fremgangsmåde.

d) Medmindre andet bestemmes må en ældningstid kun angives, når den vedrører den mindst modnede af alkoholbestanddelene, og såfremt produktet er ældet under kontrol af afgiftsmyndighederne eller under en kontrol, som frembyder tilsvarende garantier.«

15 I samme forordnings artikel 8 bestemmes det:

»For at spiritus, der er fremstillet i Fællesskabet, kan markedsføres med henblik på konsum, må den ikke være forsynet med en betegnelse, hvor ord eller udtryk som 'art', 'type', 'måde', 'stil', 'mærke', 'smag' eller andre tilsvarende angivelser anvendes sammen med en af de i denne forordning omhandlede salgsbetegnelser.«

16 I henhold til samme forordnings artikel 9, stk. 1, kan de i bestemmelsen angivne former for spiritus, herunder whisky, ikke, når de er fremstillet ved forskæring med landbrugsethanol, i deres præsentation under nogen form forsynes med den artsbetegnelse, der er forbeholdt de nævnte former for spiritus.

17 Artikel 12, stk. 1, i forordning nr. 1576/89 har følgende ordlyd:

»1. Spiritus, som skal udføres, skal opfylde bestemmelserne i denne forordning.«

18 Kommissionens forordning (EØF) nr. 1014/90 af 24. april 1990 om gennemførelsesbestemmelser for definition af, betegnelse for og præsentation af spiritus (EFT L 105, s. 9) er en gennemførelsesforordning til forordning nr. 1576/89, som først blev ændret ved Kommissionens forordning (EØF) nr. 1781/91 af 19. juni 1991 (EFT L 160, s. 5) og derefter ved Kommissionens forordning (EF) nr. 2675/94 af 3. november 1994 (EFT L 285, s. 5).

19 Anden betragtning til forordning nr. 1014/90 har følgende ordlyd:

»Ved fastsættelsen af de nærmere bestemmelser og de supplerende regler [i forhold til forordning nr. 1576/89] bør der først og fremmest tages hensyn til de kriterier, der blev anvendt ved vedtagelsen af forordning (EØF) nr. 1576/89 ... et andet kriterium bør være, at der stræbes mod at undgå enhver mulighed for forveksling af de udtryk, der er anført på etiketten, samt at det sikres, at forbrugeren får så tydelige og fuldstændige oplysninger som muligt i forbindelse med mærkningen.«

20 Artikel 7b i forordning nr. 1014/90, der blev indsat ved forordning nr. 1781/91 (berigtiget i EFT 1992 L 291, s. 22), bestemmer i stk. 1:

»I henhold til artikel 6, stk. 1, andet led, i forordning (EØF) nr. 1576/89 kan en artsbetegnelse, der indgår i et sammensat udtryk, kun anvendes i præsentationen af spiritus, hvis alkoholen i denne drikkevare udelukkende stammer fra den spiritus, der er nævnt i sammensatte udtryk.«

21 Endelig har artikel 7c i forordning nr. 1014/90, der blev indsat ved forordning nr. 2675/94, følgende ordlyd:

»Blandes spiritus, der er nævnt i artikel 9 i forordning (EØF) nr. 1576/89, med:

— en eller flere former for spiritus, uanset om disse er defineret i artikel 1, stk. 4, i forordning (EØF) nr. 1576/89, og/eller

— et eller flere destillater af landbrugsoprindelse

skal salgsbetegnelsen 'spiritus' uden andre beskrivende udtryk være anbragt på en fremtrædende plads på etiketten, og denne salgsbetegnelse skal være klart synlig og let læselig.«

22 Cofepp er indehaver af mærket »Gold River«, der blev anmeldt til registrering den 30. marts 1988, og som er en betegnelse for vin, spiritus, likører og navnlig whisky, som selskabet anvender i en drikkevare med et minimumsalkoholindhold på 30% vol., der fremstilles ved blending af forskellige skotske, canadiske og nordamerikanske whiskyer og vand. På etiketten på de flasker, der indeholder den nævnte drikkevare, er anført ordene »Blended Whisky Spirit« eller »spiritueux au whisky«.

23 The Scotch Whisky Association foranledigede to gange fastslået ved dokumenter forkyndt af en huissier de justice, i 1992 og 1993, at Prisunic SA i flere forretninger i Paris forhandlede spiritus af mærket »Gold River«, der var udstillet sammen med whiskyer.

24 The Scotch Whisky Association anlagde herefter sag ved Tribunal de grande instance de Paris mod Cofepp, Prisunic SA og Centrale d'achats et de services alimentaires SARL (Casal) bl.a. med påstand om, at det blev fastslået, at selskaberne over for sagsøgeren havde tilsidesat god markedsføringsskik.

25 The Scotch Whisky Association gjorde til støtte for søgsmålet gældende, at da whisky i henhold til forordning nr. 1576/89 skal have et alkoholindhold på mindst 40% vol., er det i strid med forordningen at markedsføre en spiritusholdig drikkevare med et alkoholindhold på 30% vol. under en betegnelse, der indeholder ordet »whisky«.

26 Cofepp har heroverfor anført, at selskabet efter ikrafttrædelsen af forordning nr. 1576/89 ikke længere anvender betegnelsen »whisky« ved markedsføringen af whisky med et nedsat alkoholindhold. Selskabet har erstattet betegnelsen whisky med betegnelsen »Blended Whisky Spirit« på engelsk og »spiritueux au whisky« på fransk, og disse to betegnelser er efter selskabets opfattelse i overensstemmelse med forordning nr. 1576/89. Ifølge selskabet er sidstnævnte forordning ikke tilstrækkelig klar, eftersom forordning nr. 2675/94 er blevet udstedt med henblik på at fastlægge de former for drikkevarer, som skal betegnes spiritus uden anden nærmere angivelse på etiketten. Ifølge selskabet skal forordning nr. 1576/89 fortolkes således, at der må sondres mellem på den ene side tilsætning af landbrugsethanol, i hvilket tilfælde ordet »whisky« ikke må anvendes som betegnelse for en spiritusholdig drikkevare, og på den anden side fortyndede produkter. Sådanne produkter, som i praksis fortyndes ved tilsætning af vand, hvorved alkoholindholdet i de blendede whiskyprodukter, selskabet markedsfører, falder fra 40% vol. til 30% vol., er ikke omfattet af forbuddet mod anvendelse af artsbetegnelsen »whisky«.

27 Tribunal de grande instance de Paris fandt, at tvistens afgørelse beror på en fortolkning af forordning nr. 1576/89. Retten udsatte derfor sagen og har forelagt Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:

»Kan artsbetegnelsen 'whisky' i henhold til de fællesskabsretlige bestemmelser, jf. navnlig artikel 5 i Rådets forordning (EØF) nr. 1576/89 af 29. maj 1989, lovligt indgå i salgsbetegnelsen for spiritus, der udelukkende består af whisky, som er fortyndet med vand, således at alkoholindholdet udtrykt i volumen er lavere end 40%?«

28 Med henblik på besvarelsen af spørgsmålet må det først fastslås, at en drikkevare som Gold River er spiritus som omhandlet i artikel 1, stk. 2, i forordning nr. 1576/89 og følgelig er omfattet af forordningens anvendelsesområde.

29 Endvidere bemærkes, at betegnelsen »whisky« i henhold til artikel 5, stk. 1, første afsnit, i forordning nr. 1576/89 er forbeholdt de former for spiritus, der opfylder betingelserne i forordningens artikel 1, stk. 4, litra b), og artikel 3, stk. 1.

30 Heraf følger, at en drikkevare som Gold River, der udelukkende består af whisky, som er fortyndet med vand, således at alkoholindholdet er lavere end 40% vol., ikke er »whisky« som omhandlet i forordning nr. 1576/89 og ikke må sælges under denne betegnelse. Dette er i øvrigt ikke omtvistet i hovedsagen.

31 Ifølge artikel 5, stk. 1, andet afsnit, første og andet punktum, i forordning nr. 1576/89 må drikkevarer, der ikke opfylder kravene til de produkter, der er defineret i artikel 1, stk. 4, ikke have samme betegnelse som disse, og de skal betegnes »spiritus«.

32 Cofepp har anført, at artikel 5, stk. 1, andet afsnit, andet punktum, i forordning nr. 1576/89 skal fortolkes således, at salgsbetegnelsen for de deri omhandlede drikkevarer skal indeholde ordet »spiritus«, men at der kan tilføjes andre ord, som f.eks. »whisky«, idet bestemmelsen ikke regulerer spørgsmålet om, hvorvidt der kan tilføjes andre ord, hvorved forbrugeren informeres om blandingsproduktets sammensætning og navnlig det herved opståede alkoholindhold.

33 En sådan fortolkning kan ikke tiltrædes. Som generaladvokaten har fremhævet i punkt 17 og 18 i forslaget til afgørelse, bestemmes det i artikel 5, stk. 1, i forordning nr. 1576/89 både, at et produkt som Gold River skal betegnes »spiritus«, og at det ikke må have en af de i forordningens artikel 1, stk. 4, fastsatte betegnelser. Dette indebærer, at ordet »whisky« ikke må indgå i salgsbetegnelsen for produktet.

34 Cofepp og den franske regering har med henvisning til artikel 6 i forordning nr. 1576/89, hvorefter der ved særlige bestemmelser kan fastsættes regler for angivelser, der føjes til salgsbetegnelsen, anført, at der frit kan føjes angivelser til salgsbetegnelsen »spiritus«, der i henhold til artikel 5, stk. 1, andet afsnit, andet punktum, i forordning nr. 1576/89 kræves anvendt, så længe der ikke er udstedt bestemmelser i henhold til artikel 6, hvorved en sådan mulighed udtrykkeligt er udelukket.

35 Hertil bemærkes, at der som anført af generaladvokaten i punkt 23, 24 og 25 i forslaget til afgørelse ikke frit kan føjes angivelser til salgsbetegnelsen.

36 For det første kræves der i så fald en tilladelse fra Kommissionen i medfør af den kompetence til at fastsætte særlige bestemmelser, som Kommissionen er tillagt i henhold til artikel 6, stk. 1, i forordning nr. 1576/89.

37 Det fremgår således af dom af 7. juli 1993, sag C-217/91, Spanien mod Kommissionen (Sml. I, s. 3923, præmis 20), at det i artikel 5, stk. 1, i forordning nr. 1576/89 indeholdte forbud mod at anvende et af de i forordningens artikel 1, stk. 4, omhandlede udtryk som betegnelse for andre former for spiritus end dem, der er defineret i sidstnævnte bestemmelse, er generelt, dog med det ene forbehold, at Rådet har villet tillade, at Kommissionen udtrykkeligt fraviger bestemmelsen inden for rammerne af den kompetence, den er tillagt i henhold til artikel 6, stk. 1.

38 For det andet fremgår det af selve ordlyden af artikel 6 i forordning nr. 1576/89, at den kompetence, Kommissionen er tillagt i henhold til bestemmelsens stk. 1, i henhold til bestemmelsens stk. 3 er begrænset til kun at omfatte bestemmelser, hvis formål er at forhindre, at salgsbetegnelser, der indeholder supplerende angivelser, »skaber forvirring ... under hensyn til de produkter, som findes på tidspunktet for denne forordnings ikrafttræden«.

39 Artikel 5 i forordning nr. 1576/89 er således til hinder for anvendelse af en supplerende angivelse som f.eks. »whisky« i salgsbetegnelsen, medmindre der i henhold til forordningens artikel 6 er fastsat særlige bestemmelser, hvilket konkret ikke er sket.

40 Cofepp har endvidere anført, at artikel 5 i forordning nr. 1576/89 ikke kan fortolkes således, at bestemmelsen er til hinder for anvendelse af en af de i forordningens artikel 1, stk. 4, omhandlede artsbetegnelser i salgsbetegnelsen for en drikkevare, som ikke opfylder de krav, der er opstillet for det pågældende produkt, eftersom der i forordningen findes en særlig bestemmelse, der indeholder det eneste udtrykkelige forbud inden for området. Efter artikel 9 i forordning nr. 1576/89 er det således udtrykkeligt forbudt at anvende en forbeholdt artsbetegnelse, som f.eks. »whisky«, i præsentationen af en form for spiritus, der er sammensat af det pågældende produkt og landbrugsalkohol. En sådan bestemmelse ville ikke være berettiget, såfremt artikel 5 allerede indeholdt et tilsvarende forbud.

41 En sådan fortolkning kan ikke tiltrædes. Artikel 5 indeholder således regler om salgsbetegnelser, hvorimod der i artikel 9, for så vidt angår præsentationen af produktet som helhed, er opstillet et generelt forbud mod under nogen form at anvende det forbeholdte udtryk.

42 Cofepp har endvidere med henvisning til forordning nr. 1014/90 med senere ændringer, der er en gennemførelsesforordning til forordning nr. 1576/89, anført, at eftersom det i artikel 7b i forordning nr. 1014/90, der blev indsat ved forordning nr. 1781/91, er bestemt, at en artsbetegnelse, der indgår i et sammensat udtryk, kan anvendes i præsentationen af spiritus, hvis alkoholen i denne drikkevare udelukkende stammer fra den spiritus, der er nævnt i det sammensatte udtryk, må salgsbetegnelsen for et produkt, der som eneste alkohol indeholder whisky, kunne omfatte dette ord. Da det i artikel 7c, der blev indsat ved forordning nr. 2675/94, er fastsat, at salgsbetegnelsen uden andre beskrivende udtryk skal være anbragt på etiketten, såfremt der er tale om spiritus, der er blandet med andre former for spiritus eller med destillater af landbrugsoprindelse, må det i alle øvrige tilfælde være lovligt at tilføje beskrivende udtryk til salgsbetegnelsen.

43 Hertil bemærkes, at som generaladvokaten har fremhævet i punkt 43 i forslaget til afgørelse, er udtrykket »spiritueux au whisky« ikke et sammensat udtryk som omhandlet i artikel 7b i forordning nr. 1014/90. For det første fremgår det af anden betragtning til forordning nr. 1781/91, at forordningen finder anvendelse på

likører. Når fællesskabslovgiver har anvendt formuleringen »sammensatte udtryk«, har det været for at ramme en betegnelse, der er sammensat af betegnelsen for to forskellige drikkevarer og ikke af spiritus og whisky, der i sig selv er en form for spiritus. For så vidt angår artikel 7c i forordning nr. 1014/90, der blev indsat ved forordning nr. 2675/94, omhandler bestemmelsen produkter, der ikke har nogen forbindelse med en blanding af whisky og vand, og bestemmelsen er, som det fremgår af betragtningerne til forordning nr. 2675/94, et led i en generel ordning, som skal sikre loyal konkurrence mellem de traditionelle, beskyttede former og de øvrige former for spiritus for at undgå forvekslinger for forbrugerne. Bestemmelsen kan ikke hjemle mulighed for en fortolkning, som bevirker, at artikel 5 i forordning nr. 1576/89 ikke får den tilsigtede virkning, og som fører til et resultat, der er i strid med de nævnte formål.

44 Endelig har Cofepp med henvisning til direktiv 79/112 og navnlig dettes artikel 5, stk. 1, anført, at selskabet har ret til at anvende ordene »au whisky« i salgsbetegnelsen for produktet Gold River. Ifølge direktivets artikel 5, stk. 1, er et levnedsmiddels varebetegnelse den betegnelse, der er anvendt i bindende bestemmelser, som gælder for dette, eller, dersom en sådan betegnelse ikke er fastsat, en beskrivelse af levnedsmidlet.

45 Hertil bemærkes, at da artikel 5 i forordning nr. 1576/89 er en bindende bestemmelse med hensyn til salgsbetegnelsen for en drikkevare som f.eks. Gold River, må der ikke anvendes en beskrivende betegnelse for den pågældende vare.

46 Det må med hensyn til direktiv 79/112 præciseres, at det i direktivets artikel 7, stk. 1, er fastsat, at såfremt et levnedsmiddels mærkning fremhæver tilstedeværelsen eller et ringe indhold af en eller flere ingredienser, som er af væsentlig betydning for dette levnedsmiddels særpræg, eller såfremt varebetegnelsen har samme virkning, skal den mindste, henholdsvis største mængde, som disse ingredienser udgjorde på fremstillingstidspunktet, angives i procent, og angivelsen skal anføres på etiketten, enten i umiddelbar nærhed af levnedsmidlets varebetegnelse eller i ingredienslisten.

47 Selv om ordet »whisky« i henhold til artikel 5, stk. 1, i forordning nr. 1576/89 ikke under nogen form må indgå i salgsbetegnelsen for et produkt som f.eks. Gold River, kan det følgelig i medfør af artikel 7, stk. 1, i direktiv 79/112 forekomme i mærkningen af det pågældende produkt, dog med det generelle forbehold, der er fastsat i artikel 2, stk. 1, i direktiv 79/112, hvorefter mærkningen af et levnedsmiddel ikke må være af en sådan art, at den vildleder forbrugeren med hensyn til levnedsmidlets beskaffenhed og især dets art og egenskaber. Det må herved præciseres, som også generaladvokaten har anført i punkt 33 i forslaget til afgørelse, at forordning nr. 1576/89 er en særlig bestemmelse, der således går forud for direktiv 79/112. Ordet »whisky« kan således uden videre være anført i ingredienslisten, men angivelsen må kun anføres i umiddelbar nærhed af salgsbetegnelsen, såfremt den er adskilt fra denne og er mindre iøjnefaldende, idet forbuddet mod at anvende ordet »whisky« i salgsbetegnelsen ellers ville miste sin virkning.

48 Det forelagte spørgsmål må herefter besvares med, at artikel 5 i forordning nr. 1576/89 er til hinder for, at artsbetegnelsen »whisky« indgår i salgsbetegnelsen for spiritus, som indeholder whisky, der er fortyndet med vand, og som har et alkoholindhold på under 40% vol., og at ordet »whisky« føjes til betegnelsen »spiritus«, der anvendes for en sådan drikkevare.

Sagens omkostninger

49 De udgifter, der er afholdt af den franske, den tyske, den spanske, den irske og den italienske regering, af Det Forenede Kongeriges regering og af Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber, som har afgivet indlæg for Domstolen, kan ikke erstattes. Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den nationale ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagens omkostninger.

På grundlag af disse præmisser

kender

DOMSTOLEN (Femte Afdeling)

vedrørende det spørgsmål, der er forelagt af Tribunal de grande instance de Paris ved kendelse af 23. februar 1996, for ret:

Artikel 5 i Rådets forordning (EØF) nr. 1576/89 af 29. maj 1989 om fastlæggelse af almindelige regler for definition, betegnelse og præsentation af spiritus er til hinder for, at artsbetegnelsen »whisky« indgår i salgsbetegnelsen for spiritus, som indeholder whisky, der er fortyndet med vand, og som har et alkoholindhold på under 40% vol., og at ordet »whisky« føjes til betegnelsen »spiritus«, der anvendes for en sådan drikkevare.

Gulmann Wathelet Moitinho de Almeida

Jann Sevón

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 16. juli 1998.

R. Grass C. Gulmann

Justitssekretær Formand for Femte Afdeling